

یادداشت روز

علیرضا حیدری
info@khorasannews.com

فرهنگستان را «نقد» کنیم، نه «ریشخند»!

در ماه‌های گذشته فرهنگستان زبان و ادب فارسی چند جایگزین فارسی را به جامعه معرفی کرد که تازه‌ترین آن‌ها، «تصدانه» به‌جای پیکسل، «پادپخش» به‌جای پاد کست، «موج‌پز» به‌جای مایکروپو، «گرایه» به‌جای ترندو «هفنگ» به‌جای تیک‌بود، چنان‌که گمان می‌رفت، این براساخت‌ها با بازتاب‌هایی همراه با شوخی و گاه طعن‌گونه‌و حتی توهین‌آمیز در فضای مجازی روبه‌رو شد. متأسفانه گاه دیده می‌شود که در برنامه‌های رسمی از جمله در صداوسیما هم شاهد چنین اتفاقات ناسنجیده‌مهر چندممکن است به‌شوخی ـ هستیم! ـ تمسخر سفر فرهنگستان، تمسخر زبان فارسی هم‌هست. زبان فارسی پایه‌هویت ماست و مهم‌ترین تکیه‌گاه فرهنگی و تاریخی ما همین زبان است که رسانه‌ها باید با احتیاط با آن روبه‌رو شوند و اگر قرار است نقدی انجام‌شود (که حتماً هست)، ادیبانه و مؤدبانه باشد. از این‌رو، یادآوری چند نکته را ضروری دانستم.

بی‌گمان در همین آغاز باید گفت که بیشتر این بازتاب‌های مجازی و نه حقیقی!، رنگ‌وبوی سیاسی دارد؛ به این معنا که شکوه‌های سیاسی گاه در یک موضوع ـ حتی بی‌ربط ـ خودش را نشان می‌دهند. بنابراین، برخی این فرصت را، مغتنم می‌شمارند و به‌نوعی دست به اعتراض سیاسی می‌زنند، اما از نوعی دیگر و با تمسخر نهادی حکومتی، به‌نام فرهنگستان!

از طرفی گاهی در جامعه بر ساخته‌هایی ساختگی و جعلی منتشر می‌شود که بوی تمسخر نیز از آن‌ها به مشام می‌رسد و آن‌ها را به فرهنگستان نسبت می‌دهند، حال آن‌که این واژه‌ها هیچ ربطی به مصوبه‌های این نهاد ندارد. این‌که به‌روند و شیوه برابر سازی واژه‌ها می‌توان انتقادهایی داشت، کاملاً پذیرفته است و مهم‌ترین آن، این است که فرهنگستان در برابر سازی معمولاً دید هنگام عمل می‌کند و خود این ضعف باعث می‌شود واژه‌بیگانه‌ها گیر شود و تغییر آن دشوار باشد.

یکی از تصورات نادرست در باره فرهنگستان این است که گمان می‌رود این نهاد تنها کاری که بر عهده دارد، واژه‌گزینی است؛ از این‌رو، بودجه سالانه آن را به تعداد واژه‌های مصوب تقسیم می‌کنند و کار این نهاد را به ریشخند می‌گیرند. حال آن‌که واژه‌گزینی تنها یکی از کوشش‌های این نهاد است و کار گروه‌های دیگری در این نهاد فعالیت‌های علمی دارند؛ همچون کار گروه‌های فرهنگ‌نویسی، آموزش، زبان و گویش‌ها، دانش‌نامه زبان و ادب فارسی در شبه‌قاره هند، دستور خط، زبان و رایانه و انتشارات.

اما نکته مهم‌تری که بنادارم در این یادداشت به آن اشاره کنم، این است که این انتقادها و اعتراضات و تمسخر هاتازگی ندارد.

در «شرح زندگانی من» عبدا... مستوفی می‌خوانیم که در اعتراض به مصوبات فرهنگستان گفته بود: «آقایان! هر قدر می‌خواهید باد به بریق لغت «عدلیه» بکنید، مردم «عدلیه» را برای اختصار ش ترک نمی‌کنند و «دادگستری» شما، با وجود این که وضع شده فرهنگستان هم هست، روی کاغذ خواهد ماند...» و «ولی نفع‌تها دادگستری، که خواهان (مدعی) و بازپرس (مستطلق) و دادنامه (ورقه حکمیه) و دادگاه (محکمه) و آیین دادرسی (اصول محاکمات) و خواسته (مدعی به) و... ماند و امروز مردم آن‌ها را به کار می‌برند.

از صادق هدایت یادی کنیم که وقتی واژه‌هایی مانند «پزشک» جایگزین «طیب» شد و «پایان نامه» به‌جای «تر» در مقاله «فرهنگ فرهنگستان» خود، فرهنگستان را مسخره کرد و به باد طعن گرفت.

به گفته دکتر عباس اقبال آشتیانی، از نویسندگان بنام کشور مان که اتفاقاً خودش عضو فرهنگستان اول بود، «استناد کنیم که می‌گفت چه کسی به‌جای «اونیورسیته» می‌گوید «دانشگاه» یا به‌جای «طلبه» می‌گوید «دانش آموز» و «دانشجو». در کنار این حاصدها واژه دیگر هم می‌توان نام برد که در آغاز با مخالفت روبه‌رو شد، اما سرمایه زبان فارسی شد: «اطفائی» شد: آتش نشانی، «آژان» شد: پاسبان، «میزان الحرارة» شد: دماسنج، «فاکولته» شد: دانشکده، «SMS» شد: پیامک، «سوسپید» شد: یارانه، «ATM» شد: خودپرداز، «دینا» شد: داده، «ادیت» شد: ویرایش، «لود» شد: بارگذاری و....

فراموش نکنیم که نباید شکوه زبان فارسی، این میراث تمدنی را پیش چشم نسل روزگار مان سست کنیم؛ پس ریشخند را با انتقاد جای‌جا نکنیم.

یادداشت

علیرضا تقوی نیا
info@khorasannews.com

اما و اگرهای انتقال پایتخت به مکران!

تقریباً همه مسئولان و مردم متفق القول اند که تهران مشکلات زیادی از جمله ترافیک سنگین، آلودگی هوا، تأمین آب شرب و... دارد. اما آیا راه حل این مشکلات پاک کردن صورت مسئله و انتقال پایتخت سیاسی از این شهر است؟ نگارنده در این نوشته قصد ندار در اجمع به مواردی که در آن تخصصی ندارد، سخن بگوید و صرفاً در خصوص الزامات امنیتی و سیاسی پایتخت خواهد نوشت. یکی از مواردی که برای طرح‌تعیین موقعیت پایتخت سیاسی یک کشور باید در نظر گرفته شود، پیوست‌های امنیتی آن است. به عبارت دیگر پایتخت یک کشور باید از لحاظ امنیتی به گونه‌ای باشد که کمترین تهدید داخلی و خارجی متوجه آن گردد. برای مثال اکثر کشورها پایتخت خود را در نقطه‌ای قرار می‌دهند که از تهدیدات بیرون مرزی دور باشد یا توسط عوارض طبیعی محافظت شود. برای مثال پایتخت ایران در قرن‌های گذشته به دلیل تهدیدات بارها تغییر کرد و شهرهای نزدیک به مرز مانند تبریز و قزوین به اصفهان و شیراز و در نهایت تهران منتقل شد. تهران از لحاظ استراتژیکی موقعیت مناسبی دارد که از مرزهای دارای مشکلات امنیتی کشور مانند شرق، غرب و جنوب دور بوده و دسترسی به آن برای دشمن به لحاظ هوایی سخت و به لحاظ زمینی ناممکن است. جادار این جابه‌یک واقعه تاریخی اشاره‌شده، در جنگ جهانی دوم ارتش آلمان بیش از هزار کیلومتر در خاک شوروی پیشروی کرد اما وقتی به مسکو رسید که هم دیگر رمق و توان اولیه را نداشت و هم این‌که روس‌ها در چند ماه اول جنگ فرصت داشتند دارایی‌های استراتژیک و صنعتی خود را به دورترین نقطه از دسترسی ژرمن‌ها منتقل کنند. به تعبیر بهتر عمق استراتژیک شوروی باعث دوام و پایداری آن بر برابر ارتش بسیار قدرتمند نازی‌ها شد و اگر برای نمونه پایتخت شوروی در کی‌یف واقع شده بود، بلافاصله کار این حکومت تمام می‌شد؛ به همین دلیل بود که پوتین بعد از به قدرت رسیدن رسماً اعلام کرد فروپاشی شوروی بزرگ‌ترین فاجعه ژئوپلیتیکی قرن بیستم بود، زیرا روس‌ها بسیاری از سرزمین‌های غربی خود را از دست دادند تا جایی که برای جلوگیری از پیوستن اوکراین به ناتو مجبور شدند جنگی پر خسارت را شروع کنند زیرا در صورت پیوستن اوکراین به ناتو، فاصله تسلیحات پیشرفته غربی تا مسکو تنها به ۵۰۰ کیلومتر می‌رسید. حال مسئولان با کدام بررسی قصد دارند پایتخت کشور را به سواحل مکران انتقال دهند که اولاد در نزدیکی پایگاه‌های آمریکایی استقرار یافته در کشور‌های عربی و ناوگان آمریکادر اقیانوس هند، دریای عمان و خلیج فارس قرار دارد و ایضا در نزدیکی مرز نامن با پاکستان واقع شده است؟ اگر پایتخت ایران به سواحل مکران منتقل شود، هواپیماهای کشور‌های غربی بدون نیاز به سوخت‌گیری می‌توانند آن را بمباران کنند، اما دسترسی به تهران برای آنان بسیار سخت‌است، بنابراین بهتر است برای حل مشکل پایتخت طرح‌های بهتری مورد بررسی قرار گیرد که تمرکز دایی از آن بهترین چاره‌است. برای نمونه چه لزومی دارد که دفاتر اصلی شرکت‌های نفتی و پتروشیمی شامل پایانه‌های نفتی ایران، فلات قاره، شرکت ملی نفت، شرکت نفت و گاز پارس و... در تهران باشد؟ مگر تهران چاه نفت دارد یا چرا باید حدود ۴۰ درصد صنایع ایران در پایتخت سیاسی آن باشد که هم مشکل کمبود آب را در پی خود بیاورند و هم آلودگی هوا و نیز ترافیک سنگین و متورم شدن شهر؟ به کدام علت با وجود این که قطب گردشگری کشور شهرهایی مانند اصفهان یا شیراز هستند، سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی ایران در تهران مستقر شود؟ چرا کم‌از اصلی علمی و آموزشی کشور باید در پایتخت واقع باشد؟ و ده‌ها سوال دیگر که در حوصله راقم این سطور نمی‌گنجد. در نهایت باید گفت در شرایط فعلی انتقال پایتخت نه صحیح بوده و نه امکان آن موجود است و قطعاً می‌طلبید مسئولان دست‌اندر کار به جای طرح ادعاهایی از این قبیل، در پی اجرایی سازی طرح‌هایی چون تمرکز دایی از تهران، انتقال مراکز نامربوط، خروج صنایع سنگین از این شهر و... باشند. خاطر نشان می‌شود برای عدم انتقال پایتخت ایران به مکران، ده‌ها دلیل دیگر نیز می‌توان ذکر کرد که طرح آن به کارشناس و متخصصان دیگر واگذار می‌شود.

وزیر ارشاد در نشست خبری مطرح کرد

از لایحه جایگزین عفاف و حجاب ناقد استیلای کمدی‌ها

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نخستین نشست خبری خود که دیروز برگزار شد درباره ممیزی، وضعیت سینما و فروش بالای فیلم‌های کمدی و لایحه عفاف و حجاب موضع گیری کرد. به گزارش ایران‌نا، مهم‌ترین اظهارات وزیر ارشاد در نشست خبری دیروز به شرح زیر است:

✱ کمیته شفاف‌سازی در این دوره مجدداً راه افتاده است و ما ۲۰۰ سندر ابار گذاری کردیم. اگر پشت دیوار شیشه‌ای قرار بگیریم خودمان هم ایمن‌تر خواهیم بود.

✱ لایحه جایگزین برای عفاف و حجاب مطرح شده است. معاونت حقوقی ریاست جمهوری مسیر این لایحه را پیش خواهد برد و شورای فرهنگ عمومی با همان مصوبات قبلی پیش می‌رود تا مسیر جدید مشخص شود که لایحه است یا قانون جدید مجلس.

✱ بحث ممیزی یک امر انسانی است و یک اثر را نمی‌توان به چند نفر داد و برداشت یکسان از آن دریافت کرد و این میان اختلاف سلیقه وجود دارد. نخست سعی کردیم از طریق کاربرگ‌ها از اعمال سلیقه‌ها بکاهیم. به عنوان مثال بگویم توهین به مقدسات چه معنایی دارد. مسئله بعدی گشودن باب گفت و گو بین مولفان و بررسان آثار است. بررسی نباید در فضای پستو باشد. باید با هم صحبت کنند و به نتیجه مطلوب برسند و این گفت و گوها را به رسمیت بشناسیم.

✱ من اهل ارشاد نیستم اما امروز علاقه عجیبی به موسیقی کره‌ای در طی یک دهه اخیر ایجاد شده‌ام! بسیاری برای مسیر موسیقایی کشور دارم. به عنوان بازخواست از خود می‌پرسم که کجا اشتباه کردیم که این طور ذائقه موسیقایی ایران تغییر کرد. مسئله اصلی این است که وقتی ما مجال‌هایی که برای موسیقی ایرانی و یا موسیقی کلاسیک مدرن و یا موسیقی‌های جدیدی که می‌توانیم به طرف آن‌ها حرکت کنیم را تنگ کنیم چنین فضاهایی ایجاد می‌شود.

✱ متغیر اصلی حوزه کتاب، کاغذ است و در

عکس نوشت

«علی اکبر ابوطالب اصفهانی» شهروند ایرانی که در روزهای پرتلاش و سوریه در تکاپوی بازگشت به کشور بود با تلاش‌های دستگاه‌های ذی‌ربط با مبادی دیروز وارد کشور شد. / ابوطالب اصفهانی از پایگاه‌هایی حمیمیم در سوریه به مسکو منتقل شد و به ایران بازگشت. / وی و فرزندش مدتی قبل برای زیارت عتبات مقدسه به سوریه سفر کرده و به دلیل تحولات امنیتی سوریه نتوانسته بودند از این کشور خارج شوند. / تسنیم

«آگهی مناقصه عمومی

خرید آب معدنی ۲۰۰ یا ۳۳۰ سی سی»

آستان قدس رضوی در نظر دارد نسبت به خرید آب معدنی ۲۰۰ یا ۳۳۰ سی سی از طریق مناقصه عمومی اقدام نماید. متقاضیان جهت مشاهده شرایط و دریافت اسناد مناقصه تا تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۰۴ به سایت dev.razavi.ir مراجعه نمایند. شماره تماس‌ها: ۰۵۱-۳۲۰۰۱۴۲۰ و ۰۵۱-۳۲۰۰۱۵۱۹-۰۵۱
معاونت مالی و پشتیبانی آستان قدس رضوی

حرف مردم

ستون «حرف مردم» انعکاس دهنده صادق حرف‌های شماست.

■ در روز پنج شنبه بیستم دی ماه بعضی‌ها درباره شخصیت آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی اغراق کردند اما آیا کل افراد حقیقی یا حقوقی جامعه این اغراق‌ها را باور و قبول دارند؟

■ خطاب به روزنامه‌سازندگی که مانند همیشه استاد جنگ تبلیغاتی با تاکتیک نعل وارونه هستند! قطعاً قشر مذهبی (که اغلب از طبقه متوسط و ضعیف جامعه هستند) گمان نمی‌کنند اصلاح اقتصاد به زبان آن‌ها تمام شود! ولی قطعاً می‌دانند با این عملکرد اقتصادی ضعیف دولت با نظر کارشناسان وابسته به مکتب فکری‌تان مانند ۸ سال دولت مثلاً تدبیر و امید نباید انتظار خاصی از ارتقای سطح معیشت خود داشته باشند!

■ از صمیم قلب و با تمام وجود باید گریست به حال جهان و بشریتی که صهیونیست‌های خونخوار و ترامپ خودشیفته و نامتعالل جزو حاکمان و تصمیم‌گیرندگان باشند.

■ سلام چرا اینستاگرام که روزگار ایرانیان را سیاه کرده و زندگی و خانواده‌ها را نابود می‌کند فیلتر که هیچ‌کلا قطع نمی‌کنید؟ بیا باید با قطع آن به ایران و ایرانی خدمت کنید.

■ اگر دولت آمریکا توان حل مشکلات مردم ناشی از توفان و سیل و سایر بلاهای گاه و بیگاه‌رونده می‌تونه راه حلش الحاق نصفش به کانادا و نصفش به مکزیک باشه! مطمئنا از ترامپ هم کاری در این خصوص برنماید مثل ناتو که در قبال هر کمکی تقاضای پرداخت هزینه داره!

■ خوشحالم که اولین آثار ترکش بمب‌های غزه را در کالیفرنیا دیدم.

■ نظامی که شعار عدالت و رفع ظلم را می‌دهد باید ساز و کار آن را هم فراهم کند. مثلاً دست‌فروشان زیادی در کشور وجود دارند که مشخص نیست حق و حقوقشان چیست و به همین خاطر مورد ظلم قرار می‌گیرند. دولت باید اتحادیه دست‌فروشان را تشکیل بدهد تا آن‌ها بتوانند خواسته‌ها و صدایشان را به گوش دولت برسانند و گرنه چطور می‌تواند از خواسته‌ها و نیاز آن‌ها مطلع شود؟

■ سلام خراسان...! اکبر... وقتی بمب و موشک و هواپیما و... می‌سازند تا صهیونیست‌ها، مردم غزه و لبنان و سوریه و یمن را بکشند، چنین بلایی به سر خودتان می‌آید تا آتش

■ سوزی فراگیر در کالیفرنیا صورت بگیرد. بترسید از خشم خداوند.

■ سلام واقعا باعث تأسف است جلسه گرفتن رئیس جمهور با مردم سیستان و بلوچستان - نشستن مشکلات استان محروم و رو حل کنند داره آقای رئیس جمهور قصه زندگی‌ش رو تعریف می‌کنه. واقعا دل‌م به درد اومد. آخه تاکی فقط حرف، حرف، حرف.

■ آتش سوزی در آمریکا بالای آسمانی بود که خداوند انتقام خون کودکان فلسطینی را گرفت و آن‌شاه... منتظر بلاهای دیگر باشند.

■ هرچه آمریکا برای دمیدن بر آتش جنگ اوکراین و روسیه کمک نظامی و تسلیحاتی انجام داد چند برابر قدرت آتش انفجار تسلیحاتش در کالیفرنیا و لس آنجلس افروخته شد!

■ آقای پزشکیان ریاست محترم جمهوری و نمایندگان مردم در مجلس یک طوری برنامه ریزی کنید که هر ایرانی بتواند حداقل هر سال پنج مسافرت به پنج استان ایران برود و حداقل از کشور خودش ایران بازدید کند.

■ طرح‌هایی مثل کاشت درخت به نیت روز و نام پدر یا مادر از تصمیمات واقدامات بسیار خیر و برکت است، بلکه به یمن چنین فرصت‌ها و ایامی این نعمات پرفایده الهی از دیاد یابد.

■ آمریکا که در دیگر کشورها جنایت و آتش افروزی می‌کند، حالا آتش به جان خودش افتاده است و هالیوودی‌ها که در اسلام هراسی و فریب اذهان ملت‌ها نقش داشتند حال خوشی ندارند.

■ اگر دولت به این پیشنهاد توجه کند بارایگان کردن معاینه فنی و سخت‌گیری و جریمه‌های روزانه برای کسانی که معاینه فنی ندارند، قطعاً در کاهش آلودگی هوا مؤثر خواهد بود.

■ همین کشور‌های عربی حاشیه خلیج فارس در خیلی از کارهای زیربنایی موفق هستند مثلاً مواد مخدر را در کشورشان ریشه کن کرده‌اند چون فهمیدند که مواد مخدر عامل بیشتر جرایم هستند.

■ سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور باید از وضعیت انفعال در بیاید و کارهای اقتصادی و گردشگری انجام دهد. باید افکار و افرا د تحول گرا وارد این سازمان عظیم شوند.

صفحه آرایی

واحد صفحه‌آرایی روزنامه خراسان
سفارش می‌پذیرد
۰۵۱۳۷۰۹۳۹۰ ☎ layout@khorasannews.com ✉

شرکت تعاونی مصرف فرهنگیان سبزوار

در نظر دارد یک باب واحد تجاری خود را واقع در خیابان کاشفی شمالی روبه روی هلال احمر به متراژ تقریبی ۵۰متر مربع (عرصه) در سه طبقه از طریق مزایده به فروش برساند. متقاضیان محترم جهت کسب اطلاعات بیشتر و شرکت در مزایده به شماره همراه۰۹۱۵۱۷۱۱۴۹۱و۰۹۱۵۱۷۴۳۵۵۹۰حداکثرا تا تاریخ پنج شنبه ۱۴۰۳/۱۱/۰۴ تماس حاصل فرمایید.

شرکت تعاونی مصرف فرهنگیان سبزوار

آگهی مناقصه مر حله دوم خرید یک دستگاه دیزل ژنراتور (استوک)

شرکت مهندسی آب و خاک قدس رضوی در نظر دارد،

خرید یک دستگاه دیزل ژنراتور ۵۰۰ یا ۶۰۰ KVA مورد نیاز یکی از پروژه های در حال احداث خود را واقع در شهر مشهد را از طریق مناقصه تامین نماید.افراد حقیقی و حقوقی تا مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۲۹ مهلت دارند جهت دریافت اسناد به نشانی مشهد، بلوار سید رضی، سید رضی ۸ پلاک ۲۵۵ مراجعه و یا برای اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۰۵۱-۷۲۳۲۵۳۶-۳۶ داخلی ۱۲۷ و یا شماره همراه: ۰۹۱۵ ۳۳۴۷۲۸۶-تماس حاصل نمایند.

۱۰۵۹۴۵ http://abvakhakrazavi.ir

آگهی تجدید مناقصه عمومی

شماره فراخوان سامانه ستاد ۲۸۰۰۰۹۵۰۱۰۰۰۰۰۲۰۰

موضوع : تجدید مناقصه عمومی احداث پارکینگ زیر سطحی ضلع غربی پارک ملت مشهد

مبلغ برآورد : ۲/۵۸۰/۶۷۲/۰۳۵/۰۰۰۱۸۸ ریال

جهت کسب اطلاعات بیشتر، دریافت اسناد و شرکت در مناقصه، به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس **www.setadiran.ir** مراجعه نمایید.

این آگهی در روزنامه رسمی به آدرس **www.rrk.ir** نیز درج می‌گردد.

معاونت اقتصادی شهرداری مشهد